

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ ОТЕЦ ПАИСИЙ “  
СЕЛО ОГНЯНОВО, ОБЩИНА ПАЗАРДЖИК**

*с.Огняново, ул.“Васил Левски” № 69, тел.: 0885772172, Email: 1302185@edu.mon.bg*

**ЕТИЧЕН КОДЕКС**

**НА**

**УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ**

**В ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ”**

**С.ОГНЯНОВО,**  
**ОБЩ.ПАЗАРДЖИК**

*Утвърден със Заповед № 83 / 15.09.2023 г.*

**УЧЕБНА**  
**2023 – 2024 Г.**

**Правилникът е обсъден, гласуван и приет на Педагогически съвет  
с протокол № 10 от 14.09.2023 г.**

## **СЪДЪРЖАНИЕ:**

### **1. ВЪВЕДЕНИЕ:**

- ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС
- НОРМАТИВНА ОСНОВА

### **2. РАЗДЕЛ I - ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ**

### **3. РАЗДЕЛ II - ОТГОВОРНОСТИ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ**

- ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛЯ
- ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИКА
- ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛЯ
- ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ
- ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО
- ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

### **4. РАЗДЕЛ III - КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ**

### **5. РАЗДЕЛ IV – ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ**

### **6. РАЗДЕЛ V - ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ**

### **7. РАЗДЕЛ VI - ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ**

- ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ
- КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

### **8. РАЗДЕЛ VII – ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

# ЕТИЧЕН КОДЕКС ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ С.ОГНЯНОВО, ОБЩ. ПАЗАРДЖИК

## ВЪВЕДЕНИЕ

ОУ „Отец Паисий“, с.Огняново, общ.Пазарджик има Етичен кодекс на училищната общност, който е разработен от директора на училището, комисия от педагогически специалисти и представители на обществения съвет към училището в съответствие с изискванията на чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО.

Етичният кодекс се приема от педагогическия съвет, обществения съвет, и настоятелството по ред, определен в правилника за дейността на училището.

Той се поставя на видно място в училищната сграда и се публикува на интернет страницата на училището.

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на учители, ученици, родители, настоятелство и Обществен съвет в съвместната им дейност в образователния и възпитателния процес.

### Етичният кодекс има за цел:

1. Да представя основните ценности и принципи, които учители, ученици, родители, настоятелство и Обществен съвет трябва да знаят и спазват.
2. Да утвърди волята и стремежа на учители, ученици, родители, Настоятелство и Обществен съвет за етичност в съвместната им дейност.
3. Да насочва поведението им и да ги подпомага в решаването на етични дилеми.
4. Да очертае споделените отговорности на учители, ученици, родители, Настоятелство и Обществен съвет.

### Нормативна основа :

1. Конвенцията на ООН за правата на детето;
2. Европейската харта за правата на човека;
3. Конституция на РБ;
4. Закон за защита правата на детето;
5. Закон за защита правата на човека;
6. Закон за предучилищното и училищно образование;
7. Стандарт за приобщаващо образование.

## РАЗДЕЛ I

### *Основни положения*

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 1 Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2 Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3 Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4 На всяко дете е гарантирано правото на:

- Свобода на изразяване на мнение.
- Свобода на мисълта, съвестта и религията.
- Формиране на собствени възгледи и правото да ги изразява свободно.

Чл. 5 Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 6 Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7 Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8 Във всички случаи да се защитава по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 9 Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10 Всички деца с изявени дарби, със специални образователни потребности, тези в риск и с хронични заболявания се ползват с допълнителна подкрепа за тяхното личностно развитие; Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Чл. 11 Всяко дете да получи възможност за участие в проектни дейности и да бъде стимулирано с морални и материални награди.

Чл. 12 Всеки ученик да получи подкрепа за личностно развитие, която му предоставя подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията му.

Чл. 13 Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

## **РАЗДЕЛ II ОТГОВОРНОСТИ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ**

### *Етични отговорности на учителя*

Чл. 14 Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 15 Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл. 16 Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 17 Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 18 Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 19 Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл. 20 Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 21 Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 22 Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 23 Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 24 При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 25 Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 26 Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

### *Етични отговорности на ученика*

Чл. 27 Да посещава редовно училище.

Чл. 28 Да съхранява авторитета на училището и развива училищните традиции.

Чл. 29 Да избягва конфликти и да не прилага физическо/ психическо насилие над околните.

Чл. 30 Да уважава учителите, училищните служители и съучениците си.

Чл. 31 Да пази училищната собственост.

Чл. 32 Да не възпрепятства учебния процес.

Чл. 33 Да спазва установените етични и морални норми на поведение на територията на учебното заведение.

### ***Етични отговорности на родителя***

Чл. 40 Да осигурява посещаемостта на ученика в училище.

Чл. 41 Да се осведомява редовно за успеха и развитието на ученика в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, за уменията му за общуване с деца или учениците и учителите, и интегрирането му в училищната среда.

Чл. 42 Да се явява в училището, когато важни причини налагат това и бъде поканен от класния ръководител или директора.

Чл. 43 Да спазва моралните норми и нормите на възпитание при комуникацията си с педагогическия, административен и помощен персонал.

### ***Етични отговорности към колегите***

Чл. 44 Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 45 Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето и преките професионални ангажименти.

Чл. 46 Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Чл. 47 Да оказваме морална и професионална подкрепа на млади и новопостъпили учители.

Чл. 48 Да се създаде атмосфера за екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, включваща обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

### ***Етични отговорности към семейството***

Чл. 34 Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 35. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл. 36 Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл. 37 Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 38 Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване.

Чл. 39 Да спазваме правилата за опазване поверителността на информацията за детето, а ако се налага това да стане само с разрешението на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

## ***Етични отговорности към обществото***

Чл. 49 Да предоставяме качествено образование.

Чл. 50 Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, които имат отношение към благополучието на децата.

Чл. 51 Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 52 Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Чл. 53 Да не извършваме срещу заплащане обучение или подкрепа на ученици, с които работим в училището, ако това заплащане е от името и за сметка на децата и учениците, включително със средства от училищното настоятелство.

Чл. 54 Да не участваме при изготвяне и оценяване на изпитни материали и да извършваме проверка и оценка на изпитни работи, ако сме подготвяли ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане, ако това заплащане е от името и за сметка на децата и учениците.

### **Раздел III**

#### **КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ**

Чл.55 Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения.

(1). Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага директора.

(2) В едномесечен срок от началото на всяка учебна година учителите подават писмена декларация при директора на училището относно обстоятелството дали през предходната учебна година са предоставяли образователни услуги срещу заплащане на ученици, на които преподават, както и относно липсата на конфликт на интереси.

(3) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци чрез принуда.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на директора, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

### **Раздел IV**

#### **ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ**

(1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на ОУ „Отец Паисий”, с.Огняново, общ.Пазарджик.

(2) Служителят не допуска на работното си място и извън него поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3) Служителят се стреми да избягва в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им цели да ги преустанови, като запази спокойствие и контролира поведението си.

(4) Педагогическият и непедагогическият персонал не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на учебното заведение.

(5) Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

(6) Педагогическият и непедагогическият персонал придобива и управлява

имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното му положение.

(7) При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят следва да се оттегли от служба.

## Раздел V

### ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 56 (1) Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на директора.

Чл.57 Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на ОУ „Отец Паисий”, с.Огняново, общ.Пазарджик.

Чл.58 Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл.59 (1) Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели и облаги.

(2) Информира своевременно заместник директора по АД за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл.60 Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните му задължения при спазване правилата за защита на информацията.

## Раздел VI

### ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

#### *Докладване на нарушения*

Чл. 61 В ОУ „Отец Паисий”, с.Огняново, общ.Пазарджик се определя механизъм за докладване, проверка, установяване на нарушения и предприемане на мерки по действието на Етичния кодекс на училищната общност с цел да се гарантира спазването на неговите норми. Основните принципи за работа на този механизъм са законност, обективност, безпристрастност и демократичност.

Чл. 62 Нарушения на нормите на Етичния кодекс могат да се установяват по писмени сигнали, постъпили от членовете на училищната общност или от граждани при взаимоотношенията им с ОУ „Отец Паисий”, с.Огняново, общ.Пазарджик.

1. Устни сигнали могат да подават само учениците
2. Писмените сигнали се внасят в деловодството на училището и се регистрират в регистър на жалби, сигнали, молби и предложения.

Чл. 63 Всеки внесен в деловодството на училището сигнал за нарушение на нормите на Етичния кодекс от лица, работещи в ОУ „Отец Паисий”, с.Огняново, общ.Пазарджик, се предава от служителя в деловодството на:

1. Директора или председателя на Комисията по етика, в зависимост от това до кого е адресиран сигналът, не по-късно от края на следващия работен ден.
2. Ако някое от горе посочените отговорни лица отсъства, сигналът се получава съответно от негов заместник или друг член на Комисията по етика.
3. В случай че полученият сигнал е адресиран до директора на училището, той изпраща копие до комисията по етика за даване на становище съгласно нейните правомощия.
4. При разглеждане на сигнала Комисията по етика следва процедурата за действие.

Чл. 64 По всички сигнали за нарушаване на нормите на Етичния кодекс от педагогическите специалисти и непедagogическия персонал в училище, след произнасяне на становище от Комисията по етика и в зависимост от степента на нарушението директорът взема решение дали да се прилагат мерки по реда на Кодекса на труда – като работодател по силата на трудовите правоотношения.

1. Когато директорът вземе решение за прилагане на мерки по реда на Кодекса на труда и Колективния трудов договор в институцията за направеното нарушение на Етичния кодекс на училищната общност, той издава мотивирана заповед за налагане на дисциплинарно наказание на нарушителя.
2. Всички наложени дисциплинарни наказания за нарушения на нормите на Етичния кодекс могат да бъдат обжалвани от заинтересованите лица по съответния административен и/или съдебен ред.

### ***Комисия по етика***

Чл.64 (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси се създава Комисия по етика.

(2) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Директора на ОУ „Отец Паисий”, с.Огняново, общ.Пазарджик.

(3) Членовете на комисията се избират от Общото събрание за срок от една учебна година.

Чл.65 Комисията по етика:

- съставя план за работа
- разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс;
- дава разяснения по Етичния кодекс.

Чл.66 Всеки заинтересован ( учител, родител, ученик, настоятелство, обществен съвет) може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.67 (1)Комисията по етика разглежда постъпилите жалби, изготвя и представя на директора мотивирано становище, след което се произнася, но не по-късно от един месец след постъпване на жалбата.

(2) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл.68 Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Общото събрание.

## **Раздел VII**

### **ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§1 Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

§2 Неразделна част от настоящия кодекс е процедурата за докладване на нарушения на Етичния кодекс и за предприемане на последващи мерки.

§3 При първоначално назначаване на длъжност в учебното заведение непосредственият ръководител е длъжен да запознае новоназначения служител с разпоредбите на този кодекс в тридневен срок от постъпването му на работа.



§4 Задължението за детайлно познаване и спазване на настоящите текстове се регламентира в длъжностните характеристики на всички учители и служители в училището.

Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

Настоящият Етичен кодекс е изготвен на основание на Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.)